

Nisam »korbizjeovac!«

Povodom članka Frane Gotovca »Neka nova zračenja« u prošlom »Forumu«

7. lipnja 1989. »Slobodna Dalmacija« je u prilogu »Forum« tiskala članak Frane Gotovca NEKA NOVA ZRAČENJA — o izložbi i »okruglog stolu« s temom LE CORBUSIER i o izložbi NOVA BEČKA STANOGRADNJA. O »okruglom stolu« Gotovac kaže da je to bila seansa — produhovljena i iznenadjuće jednodušna i da se o velemajstoru, gigantu arhitekture (Le Corbusieru) govorilo iz duše i punog uvjerenja u njegovo genijalno djelo. Budući da je i moje ime spomenuto u gornjem kontekstu, dužnost mi je reagirati, iz jednostavnog razloga što Gotovčev komentar ne odgovara istini. Na stranu to da organizatori (Fakultet građevinskih znanosti i Društvo arhitekata Splita) nisu prihvatili savjet da pozovu i one koji ne misle da su Le Corbusierove realizacije »humanističko vizionarstvo«, na stranu i to što je voditelj »tribine« povjesničar umjetnosti Ivo Babić imao određenih rezervi prema »velikom propagatoru velikih ideja« (nije nje-gov izraz), ja sam, uistinu, bio posve jasan.

Prvo sam njegovo (po mojem sudu) jedino remek djelo — dominikansku kapelu Notre-Dame-du-Haut u Ronchampsu, nazvao »dugom vlastitoj duši« (Gotovac ju je prethodno, ne održući joj kvalitet, proglašio »ekscesom duše«), a zatim sam upitao sudionike »okrug-

log stola« misle li da bi ovaj svijet (današnjice i sutrašnjice) bio išta gori da dottični (Le Corbusier) nije uopće postojao (živio), upitao sam iste — bi li Split 3, Mertojak i Žnjan izgledali kvalitetnije (ljudskije) da »korbizjeovci« nisu »protegli« većinu zgrada do 15. kata (unatoč svim ekonomskim i inim »računicama« koje bi stanogradnju, jednom za vazda, trebale zaustaviti na petom ili šestom katu) i završio sam konstatacijom koju sam, zbog Gotovca, »teška srca« izgovorio (citiram po sjećanju): Čutim veliku neprijatnost svaki put kada izidem na balkon svojega stana u Poljudu, jer mi se s obje strane nalaze dvije goleme zgraduirane, nazvane »kineski zidovi«. Jasno i precizno! Od kada sam arhitekt nisam imao »sluhu« za tzv. »moderну«, za hrpu »čistunskih« (a grandomanskih) ideja što ih je iznjedrio BAUHAUS, za Waltera Gropiusa, Miesa van der Rohea i Charlesa Edouarda Jeannereta (zvanog Le Corbusier). Kreirajući, svojedobno, zidni kalendar VRHOVI GRADITELJSTVA rezervirao sam četiri lista za Antonija Gaudija, Franka Lloyda Wrighta, Alvara Aalta i Jorna Utzona (to jest za njihovu »organsku« arhitekturu koja je antitet racionalizmu i funkcionalizmu). To ujedno objašnjava i ovaj moj prosvjed (ili prigovor). Ja, naiime, držim priličnom uredom ako me netko nazove »korbizjeovcem«, što se dade zaključiti iz povezivanja Gotovčeva komentara o »zapanjujućoj jednodušnosti okruglog stola« s mojim imenom. Zbog toga zahtijevam od odgovornih drugova koji ureduju FORUM da mi — slijedeći odredbe Zakona o štampi — objave priloženi tekst.

Ivan MARTINAC